

Asia: VN/27452/2020-OM-548

Julkisuuslain salassapitoperusteiden uudistustarpeiden kartoitus

Lausunnonantajan lausunto

Mitkä ovat mielestänne nykyisten julkisuuslain 24 §:n salassapitoperusteiden kehittämistarpeet? Puuttuuko nykyisistä salassapitosäännöksistä jotain olennaista? Kuvailkaa ja perustelkaa kehittämistarvetta mahdollisimman konkreettisesti.

Voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteiden tulkinnanvaraisuuden on tunnistettu aiheuttavan haasteita käytännön soveltamisessa. Julkisuuslain mahdollisten muutosten valmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota salassapidon selkeyteen.

Jos julkisuuslain soveltamisalaa muutettaisiin mietinnössä ehdotetulla tavalla (Oikeusministeriön julkaisuja 2023:32, lakiehdotuksen 5 §), millaisia muutoksia tämä edellyttäisi salassapitoperusteisiin? Kuvailkaa ja perustelkaa muutostarvetta mahdollisimman konkreettisesti.

Paliskunnat ja Paliskuntain yhdistys ovat erityislainsäädännön, Poronhoitolain (848/1990) nojalla perustettuja. Ne on viranomaistoiminnan julkisuudesta annetun lain esitöissä (HE 30/1998 vp) määritelty julkisoikeudellisiksi yhdistyksiksi, joiden toimintaan sovelletaan julkisuuslakia niiden käyttäessä julkista valtaa.

Paliskunnat ja paliskuntien hallinto koostuvat pääasiassa maallikkojäsenistä, joilla ei voida olettaa olevan riittävää lakiasiantuntemusta. Mietinnössä ei ole tarkasteltu lain soveltamisalan laajentamisen vaiku-tuksia julkisia hallintotehtäviä hoitaviin pieniin organisaatioihin kuten paliskuntiin. Paliskunnilla on sekä julkisia että yksityisoikeudellisia tehtäviä. Rajanveto näiden tehtävien välillä on nykyiselläänkin haastavaa ja laajentamisen myötä tulee vaikeutumaan entisestään.

Paliskuntain yhdistys ei kannata mietinnössä esitettyä julkisuuslain soveltamisalan laajentamista koskemaan kaikkia julkisia hallintotehtäviä hoitavia organisaatioita. Nykyinen käytäntö, jossa julkisuuslakia sovelletaan vain sellaisen julkisen tehtävän hoitamiseen, johon liittyy julkisen vallan käyttöä, on eri-tyisesti pienten toimijoiden osalta riittävä ja perusteltu käytäntö.

Oletteko tunnistaneet tietojen tai asiakirjojen salassapitoa koskevaa erityislainsäädäntöä, joka on ristiriidassa julkisuuslain salassapitosäännösten kanssa? Jos julkisuuslain soveltamisalaa muutettaisiin mietinnössä ehdotetulla tavalla (Oikeusministeriön julkaisu 2023:32, lakiehdotuksen 5 §), aiheutuisiko soveltamisalan muutoksesta konkreettisia ristiriitoja nykyisen erityislainsäädännön kanssa tai tarvetta tarkentaa erityislainsäädäntöä?

Mikäli julkisuuslain soveltamisalaa laajennetaan nykyisestä, niin tästä voi muutostarpeita Poronhoitolakiin. Paliskuntien kannalta olisi tärkeää, että rajanveto julkisten hallintotehtävien ja yksityisoikeudellisten asioiden välillä on selkeä. Lakimuutosta viettäessä eteenpäin nämä asiat tulee tunnistaa ja huomioida myös pienten toimijoiden realistiset mahdollisuudet toimia oikein.

Ehdotetulla laajentamisella ei todennäköisesti ole vaikutusta Paliskuntain yhdistyksen toimintaa ja sen julkisuuteen, sillä toiminnassa on jo nykyisellään sovellettu laajasti julkisuuslain säädöksiä. Sen sijaan paliskuntien osalta soveltamisalan laajentamisella voi olla vaikutuksia, joita ei kyetä tässä vaiheessa tunnistamaan riittävästi.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila

toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija ja lisätiedot: Anna-Leena Jänkälä, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, +358400 388560

Valkama Sirpa
Paliskuntain yhdistys